Marko Rossinen
Maakunta-analyytikko
Etelä-Pohjanmaan liitto
14.10.2025

Eduskunnan hallintovaliokunnan lausuntopyyntö 10.10.2025 asiaan HE 122/2025 vp

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Etelä-Pohjanmaan liitolta lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain muuttamisesta ja julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain 10 a §:n 3 momentin kumoamisesta.

Etelä-Pohjanmaan liitto lausuu asiassa seuraavaa:

1. Esityksen tavoitteet

Valtion yhteisen asiakaspalvelutoiminnan tavoitteena on turvata ihmisten yhdenvertaisuutta viranomaisasioinnissa kattavan valtakunnallisen valtion yhteisten asiakaspalvelupisteiden muodostaman verkon avulla.

Esityksen tavoitteena on luoda tarpeellinen ja riittävä säädöspohja viranomaisyhteistyössä järjestetylle yhteisen mallin mukaiselle valtion yhteiselle asiakaspalvelulle yhteisissä asiakaspalvelupisteissä sekä toiminnan suunnittelun, toimeenpanon, seurannan ja ohjauksen järjestämiselle.

Valtion yhteisen asiakaspalvelutoiminnan järjestäminen on osa valtion palvelu- ja toimitilaverkkouudistusta, jossa tavoitellaan yhteensä 50 miljoonan euron säästöä vuositasolla viimeistään vuonna 2030 kokoamalla valtion ja muiden viranomaisten toimistotiloja yhteisiin työympäristöihin ja järjestämällä asiakaspalveluja yhteistyössä valtion viranomaisten kesken sekä Kelan, kuntien ja soveltuvin osin hyvinvointialueiden kanssa. Yhteisen asiakaspalvelutoiminnan arvioidaan tuottavan noin 15 miljoonan euron osuuden kokonaissäästöstä.

Etelä-Pohjanmaan liitto kannattaa edellä esitettyjä tavoitteita.

2. Lakiehdotus valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista annetun lain muuttamisesta

2 b § Viranomaisen velvollisuus osallistua yhteisiin asiakaspalvelupisteisiin

Lakiehdotuksen mukaan Valtion viranomaisten on osallistuttava valtion yhteiseen asiakaspalvelutoimintaan 2 b §:ssä säädetyllä tavalla, jos niiden palveluissa tai osassa niitä on merkittävästi tai jatkuvasti käyntiasiointia taikka käyntiasiointi viranomaisen palveluissa on asiakkaille tai osalle asiakkaista välttämätöntä. Merkittävän käyntiasioinnin kriteerit tulisi määrittää lakiehdotuksen 3 §:ssä mainitussa valtakunnallisessa suunnitelmassa, siten, että huomioon otetaan myös alueelliset erot. Käyntiasioinnin kriteerien toteutumista tulisi seurata vuosittain lakiehdotuksen 3 a §:ssä mainitun ohjausryhmän toimesta.

Allekirjoitettu sähköisesti
Saartenoja Antti, Innovaatiojohtaja 15.10.2025 Rossinen Marko, Maakunta-analyytikko 15.10.2025

Valtion yhteistä asiakaspalvelutoimintaa koskevat säännökset eivät velvoittaisi Kansaneläkelaitosta (Kela). Palveluvelvollisuuden piiriin tulee sisällyttää myös Kela, vaikka se ei suoranaisesti kuulu valtion palvelutoimintaan. Kelan palveluiden merkitys kokonaisuudessa on erittäin merkittävä ja sen poisjääminen palvelupisteistä vaarantaisi pahimmillaan lain tarkoituksen palveluiden yhteen kokoamisesta.

3 b § Lupa- ja valvontaviraston tehtävät

Lupa- ja valvontavirastolle säädettäisiin keskeinen tehtävä valtion yhteisen asiakaspalvelun mallin ja valtion yhteisten asiakaspalvelupisteiden sekä yhteispalvelun suunnittelussa, kehittämisessä ja seurannassa. Etelä-Pohjanmaan liitto kannattaa Lupa- ja valvontavirastolle esitettyä tehtävää.

3. Laki julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain 10 a §:n 3 momentin kumoamisesta

Etelä-Pohjanmaan liitto kannattaa edellä mainitun lain hyväksymistä ehdotuksen mukaisesti.

Etelä-Pohjanmaan liitto

Innovaatiojohtaja Antti Saartenoja

Maakunta-analyytikko Marko Rossinen